

แนวทางการประยุกต์ศิลปะภาพแกะหนังตะลุง เพื่อออกแบบเครื่องประดับมณฑร

The Application of Shadow Puppet Carving Leather Pattern on Nakhon Niello Jewelry Design

เรวัต สุสิกานจน์

รองศาสตราจารย์ สำนักวิชาพหุภาษาและการศึกษาทั่วไป (ศิลปะและการออกแบบ)

มหาวิทยาลัยวัฒนธรรมนราธ อำเภอท่าคล้อ จังหวัดนครศรีธรรมราช 80160

Rewat Suksikarn

Associate Professor, School of Languages and General Education(Art and Design), Walailak University, Thasala District, Nakhon Si Thammarat, Thailand, 80160

Email: suksikarn@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาข้อมูลเครื่องประดับมณฑร และศิลปะภาพแกะหนังตะลุง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการออกแบบเครื่องประดับมณฑร วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกศึกษาข้อมูลหัตถศิลป์ทั้ง 2 ประเภท คือ เครื่องประดับมณฑร และ ศิลปะภาพแกะหนังตะลุง โดยการรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต สัมภาษณ์ และบันทึกภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ผลิตหัตถศิลป์ทั้ง 2 ประเภท ประเภทละ 3 คน ขั้นตอนที่สอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้วิเคราะห์ที่ได้จากการศึกษา นำมาออกแบบเครื่องประดับมณฑรเป็นแบบร่างแนวความคิดเบื้องต้น 3 แนวทาง คือ หรูหรา ต烙 และ ความหลาภัย โดยนำแต่ละแนวทางมาออกแบบร่างเป็น 3 ชุดเช็ท พร้อมกับสร้างผลิตภัณฑ์ทดลอง เพื่อทดลองรูปทรง การใช้งาน และความงาม ประกอบการพิจารณาคัดเลือกเหลือ 1 ชุดเช็ท โดยขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาต้นแบบ ได้ผลงานชุดเครื่องประดับมณฑร เป็นรูปแบบในรูปแบบที่ต้องการ แบ่งเป็น 2 ด้าน 2 อารมณ์ความรู้สึก ประกอบด้วย (1) ความหรูหรา มีแรงบันดาลใจมาจากลวดลายและสีสันของเครื่องแต่งกายตัวพระทัศนา ใช้กระจากสีเป็นวัสดุประดับตกแต่ง และ (2) ความต烙 มีแรงบันดาลใจมาจากลวดลายและสีสัน โค้งงอของทรงผมตัวต烙ใช้สีดำ ชุดเครื่องประดับมณฑรสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบในการใช้งาน โดยการบิด หมุน เพื่อปรับเปลี่ยนอารมณ์ความรู้สึกและโอกาสในการสวมใส่ ให้เป็นความหรูหราหรืออารมณ์ดี บ่งบอกถึงภูมิปัญญาหัตถศิลป์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: การประยุกต์, ศิลปะภาพแกะหนังตะลุง, ออกแบบเครื่องประดับ, มณฑร, หัตถศิลป์

Abstract

This research aims to study information on Nakhon niello jewelry and shadow puppet carving leather pattern to be applied for designing Nakhon niello jewelry. The research method is divided into 2 steps. Contains information on both types of handicrafts by the manufacturer of the third person by collecting data from observation, interviews and take a photo, concluded following information Nakhon niello jewelry, shadow puppet carving leather pattern and application of shadow puppet carving leather pattern. After that apply the pattern obtained from the study to design jewelry is the idea sketch of 3 approach is luxury, joke and variety, taking different approach to sketch design of 3 collection with create mock up. To test form, function and artistic consideration, selected 1 collection by advice from the experts, to improve the prototype development, Nakhon niello jewelry composed bracelet, pendants, earrings, rings, represent two different emotions and feelings. These are inspired by 1) patterns and colors from the costume of the main actor and actress in shadow play. There is a use of stained glass as decorative material to conveys luxury 2) the curve line from the hair style of the clown which is the black line to represent the funny character of the clown. The shape of this jewelry collection can be modified by twisting to change the feeling while wearing which depend on vary occasions for the luxurious look or good humored, indicating the wisdom and handicrafts of Nakhon Si Thammarat province very well.

Keyword: Application, Shadow puppet carving leather, Jewelry design, Nakhon niello, Handicrafts

Received: July 27, 2021; **Revised:** September 29, 2021; **Accepted:** October 18, 2021

1. ឧណា

บุทธศาสนาการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ด้านการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้ให้ความสำคัญกับการนำความคิดสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรูปธรรม ปัญญา การวิจัยและพัฒนาต่อยอด ถ่ายทอด และประยุกต์ใช้ประโยชน์ทั้งเชิงพาณิชย์ สังคม และชุมชน การสร้างฐานการผลิตที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจอย่างเข้มแข็งและสมดุล การผลิตสินค้าและการบริการบนฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สอดคล้องกับจุดแข็งของจังหวัดนครศรีธรรมราช และจากการศึกษาทางประวัติศาสตร์ ด้านวัฒนธรรม พัฒนาทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา ของจังหวัดนครศรีธรรมราชนั้น มีความหมายว่า “นครยั่นส่าแห่งพระราชาผู้ทรงธรรม” (ททท.นครศรีธรรมราช. 2558: 5) ได้มีพัฒนาการทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมมาอย่างนานหลายพันปี และเพียบพร้อมไปด้วยมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา (Cultural and Wisdom Heritage) ประเทศไทย วงศ์ วงศ์ (2536: 13) ได้อธิบายไว้ว่าภูมิปัญญาของมนุษย์เกิดจากการทบทวนการทางสังคมและวัฒนธรรม มาเป็นระยะเวลานาน โดยมีการเรียนรู้ การสะสมความรู้และการถ่ายทอดความรู้ ในรูปแบบของการปฏิบัติโดยมีลักษณะเชื่อมโยงกันหมวดใหญ่ๆ ไม่แยกส่วนออกจากกัน ชนเหล่าใดที่ดำรงความเป็นกลุ่มหรือชนชาติมาเป็นเวลานานจึงต้องมีภูมิปัญญาของกลุ่มหรือชนชาติอันเรียกว่า วัฒนธรรม หรือ ภูมิปัญญา

หัดศิลป์เป็นสิ่งที่เกิดควบคู่กับการดำเนินชีวิตและเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผลความจำเป็นของการดำเนินชีวิต แสดงถึงวิถีชีวิตของชาวบ้าน อันมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มีความเรียบง่ายและลงตัว ลักษณะเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและความสำคัญในแง่ของศิลปะและศิลป์หัตถกรรม นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นอยู่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม ตลอดกาล เวลาของการสร้างศิลปะนั้น ๆ หัดศิลป์จึงมีเป็นเพียงการสร้างสรรค์ของบุคคล个体 บุคคลหนึ่ง แต่เป็นการสร้างสรรค์ซึ่งมีลักษณะของช่างพื้นบ้านที่ปราถนาอกรมาโดยผสานกับวิถีชีวิต ขนธรรมเนียมและประเพณีที่สืบทอดมาจากการบูรุษ จากรุ่วคนหนึ่งไปสู่อีกรุ่วคนหนึ่งเป็นเวลาบั้ร้อยๆ ปี (วัฒนธรรมไทย 2535: 17) ดังนั้นการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม สร้างสรรค์ โดยเฉพาะหัดศิลป์ ซึ่งมีอยู่มากหมายหลายประเทศและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการวิจัยและพัฒนาเพื่อต่อยอดและการประยุกต์ใช้ เพราะหัตถศิลป์เป็นผลิตที่เป็นรูปธรรมทางปัญญาของมนุษย์ คุณค่าของหัตถศิลป์อยู่ที่การสื่อความหมาย สภาพแวดล้อม เทคนิคกระบวนการผลิต และวัฒนธรรมของชุมชนถ่ายทอดออกมายในรูปสัญลักษณ์ที่มีเอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะถิ่น ซึ่งปัญญาที่ปรากฏอยู่ในงานหัตถศิลป์ จะต้องผ่านการเรียนรู้ การถ่ายทอดสืบต่อ กันมา และการที่หัตถศิลป์ยังมีการผลิตรูปแบบช้ากันต่อมาก แสดงให้เห็นถึงความสืบเนื่องทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ที่เกิดขึ้นอย่างโดยเด่น เข้ามามีบทบาทต่อวิถีชีวิตทั้งในชีวิตประจำวัน ประเพณีความเชื่อ ปรากฏภูมิปัญญาที่มีในด้านรูปธรรมและนามธรรม กล้ายเป็นมรดกทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ และงานศิลปหัตถกรรม โดยเฉพาะเครื่อง皿นนครศรีธรรมราช และหนังตะลุง นับเป็นหัตถศิลป์ที่งดงาม เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปในและต่างประเทศมาเป็นเวลาภานาน (แน่น้อย ปัญจพรค. 2534)

เครื่องถมเป็นที่รักกันในฐานะหัตถศิลป์ชั้นสูงที่เก่าแก่ มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น รามก้าได้ยินชื่อเสียงของเครื่องถมในนามเครื่องถมนคร ซึ่งถมเมืองนครศรีธรรมราชถือว่าฝีมือดีที่สุด เพราะต้องเป็นคนที่ละเอียดอ่อน มีความพยาบาล อารมณ์เย็น และที่สำคัญต้องมีความเป็นสเหง่องอยู่ในตัว อย่างน้อย 3 สาขา ประกอบด้วย ซ่างขี้รูป ซ่างแกะสลัก และซ่างถม เครื่องถมแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ถมเงินหรือถมคำ ถมทอง และถมตะ旁หง เครื่องถมจึงนับว่ายังคงเป็นหัตถศิลป์อันทรงคุณค่าและเอกลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่จนถึงทุกวันนี้ ศิลปะภาพแกะหนังตะลุงก็เป็นหัตถศิลป์อีกประเภทหนึ่งเช่นกัน ที่มีชื่อเสียงมาตั้งแต่อดีตควบคู่กับการเล่นหนังตะลุง จากเดิมที่ใช้แสดงหนังตะลุงทำกันในวงแคบ ต่อมามีผู้คิดค้นแกะรูปหนังตะลุงออกจำหน่ายเป็นเชิงพาณิชย์มากยิ่งขึ้น ด้านรูปแบบมีตั้งแต่รูปหนังใหญ่หรือภาพแกะเพื่อการประดับตกแต่ง ตัวหนังตะลุง เป็นต้น (เรวต สุขสิกาภูจัน และคณะ 2552: 95-102) ภาพแกะหนังตะลุงยังคงเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลาย และคุณค่าที่เกิดขึ้นสืบท่องอัตลักษณ์ภาคใต้ (South Identity) ได้ชัดเจน การจะอนรุักษ์ภูมิปัญญาในยุคสมัยใหม่ จึงต้องมีวิธีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้เข้ากับยุคสมัยและนำไปใช้จริงได้

จากการที่จังหวัดนครศรีธรรมราช มีหัวตัดศิลป์อันโดยเด่นด้วยอัตลักษณ์ที่ทรงคุณค่าด้านงานฝีมือ การถ่ายทอดภูมิปัญญา ที่ซัดเจนทั้ง 2 ประเพทดังกล่าว จนสามารถนำพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดอุดสาಹกรรมสร้างสรรค์ได้ ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดในการประยุกต์ศิลปะภาคแกหงหงส์ลง ซึ่งมีความคล้าย สีสัน การสื่อความหมาย นำมาออกแบบเป็นเครื่องประดับคอมนคร ซึ่งจะทำให้ได้ผลงานหัวตัดศิลป์ที่ทรงคุณค่า โดยเด่นและเปลกใหม่ เป็นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดและออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นต้นแบบในการผลิตและจำหน่ายเชิงพาณิชย์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาข้อมูลเครื่องประดับมุน靤 และศิลปะภาพแกะหนังตะลุง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการออกแบบเครื่องประดับมุน靤

3. ขอบเขตของการวิจัย

- 3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้ผลิตเครื่องคอมพิวเตอร์และภาพแกะหนังตะลุง ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาข้อมูลด้านรูปแบบและกรรมวิธีการผลิตเครื่องประดับหม่นคร และลวดลายศิลปะภาพแกะหนังตะลุง ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ออกแบบและผลิตเครื่องประดับหม่นคร ที่เข้าประดับร่างกาย จำนวน 1 ชุดเชิง (Collection) ประกอบด้วย จี้ กำไล ต่างหู แหวน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเพื่อสร้างแนวทางการประยุกต์ภาพแกะหนังตะลุงเพื่อการออกแบบเครื่องประดับมรณครโดยการศึกษาและออกแบบพัฒนา แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1) ข้อมูลหัวตัดคลิปทั้ง 2 ประเภท นักวิจัยลงที่นี่เพื่อรวมข้อมูลเครื่องประดับมุนคง จำนวน 3 ผู้ผลิต ศิลปะภาพ แกะหนังตะลุง จำนวน 3 ผู้ผลิต โดยใช้เครื่องมือ คือ การสังเกตและการสัมภาษณ์ การบันทึกภาพ สรุปตามหัวข้อ ดังนี้

- 1.1) ศึกษาข้อมูลเครื่องประดับมุนคง
- 1.2) ศึกษาลวดลายศิลปะภาพแกะหนังตะลุง
- 1.3) ประยุกต์ศิลปะภาพแกะหนังตะลุง

2) กระบวนการออกแบบ ดำเนินการออกแบบ ตามแผนดำเนินการที่กำหนดไว้ โดยใช้เครื่องมือ คือ การสังเกต บันทึกภาพ พุดคุยสอบถาม บุคลากรผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้วิจัยและผู้ผลิต นำไปสู่รูปแบบแนวทางการออกแบบเครื่องประดับมุนคง ร่างแนวความคิดเบื้องต้น (Idea Sketch) 3 แนวทาง โดยนำแต่ละแนวทางมาประยุกต์ออกแบบร่าง (Sketch Design) 3 ชุดเช็ค แต่ละชุดเช็ค ประกอบด้วย จี กำไล ต่างหู แหวน พร้อมกับสร้างผลิตภัณฑ์ทดลอง (Mock up) เพื่อทดลอง ด้านรูปทรงการใช้งาน และความงาม ประกอบการพิจารณาคัดเลือกเหลือ 1 ชุดเช็ค โดยขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย นักวิชาการ นักออกแบบ และ ครุช่างมุนคง เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาต้นแบบ การคัดเลือกแบบใช้กรอบแนวคิด คือ การออกแบบ (Design) และ การผลิต (Production)

5. ผลการวิจัย

5.1 ข้อมูลเครื่องประดับมุนคงในจังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปข้อมูลแต่ละด้าน ได้ดังนี้

5.1.1 ด้านรูปแบบ แบ่งลักษณะของเครื่องประดับมุนคง ออกตามลักษณะที่เห็นเป็นรูปทรงและลวดลาย เพื่อความเข้าใจได้ง่ายและชัดเจน

5.1.1.1 รูปทรง แบ่งออกเป็น รูปทรงเรขาคณิต (Geometric Form) เช่น รูปกลม รูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ฯลฯ รูปทรงเหล่านี้เป็นรูปทรงที่ให้โครงสร้าง หรือเป็นรูปทรงทั้งชิ้นงานที่เป็นเครื่องประดับ ให้ความรู้สึกเป็นกลาง รูปทรงอินทรีย์ (Organic Form) มีลักษณะเป็นรูปทรงของสิ่งมีชีวิต หรือมีลักษณะคล้ายสิ่งมีชีวิต รูปทรงเลียนแบบธรรมชาติ มีโครงสร้าง ที่ประกอบขึ้นด้วยการขยายตัวและผนึกของเซลล์ต่างๆ ได้แก่ คน สัตว์ พืช เป็นต้น ให้ความรู้สึกมีชีวิต รูปทรงอิสระ (Free Form) มีลักษณะรูปทรงที่ไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนของตัวเอง เป็นไปตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม เป็นรูปทรงสร้างสรรค์ มีลักษณะลื่นไหล ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว และ รูปทรงบริสุทธิ์ (Pure Form) มีลักษณะรูปทรงที่มิได้เป็นตัวแทนของสิ่งใด ในธรรมชาติ เป็นรูปทรงของตัวมันเอง แสดงออกด้วยตัวเองโดยไม่อาศัยการอ้างอิงหรือเปรียบเทียบธรรมชาติ

5.1.1.2 ลวดลาย จากการศึกษาลวดลายทั้งแบบโบราณและร่วมสมัย เครื่องประดับมุนคงมีริบบิ้นคิดและ ออกแบบลวดลายมาจากพื้นฐานของลวดลายไทย ซึ่งเป็นแม่แบบและเป็นเอกลักษณ์ประจำของเครื่องประดับมุนคง จากการศึกษาสรุปลวดลายของเครื่องประดับมุนคงในปัจจุบันสามารถจำแนกลวดลายออกได้เป็น 9 ลวดลายด้วยกัน คือ ลายกนกเปลว ลายใบเทศ ลายประจาม ลายพม่าข้าวบินท์ ลายกระจัง ลายก้านขด ลายบัวคว่า-บัวหงาย ลายเม็ดบัว ลายประกอบลายมีลักษณะภาพต่างๆ ซึ่งเกิดจากการน้ำลวดลายมาล้อมทำให้เกิดพื้นที่ว่างสร้างเป็นภาพ มีหลากรูปแบบ เช่น เทวดา นางฟ้า สัตว์ในป่าพิมพานต์ เทพนิยายรามเกียรติ และ ภาพสัตว์ เป็นต้น

ภาพที่ 1 รูปทรงและลวดลายของเครื่องประดับຄมนครที่มีอยู่ในปัจจุบัน

5.1.2 กรรมวิธีการผลิต เทคนิคและกรรมวิธีการผลิตเครื่องประดับຄมนคร เป็นงานทำมือที่ต้องใช้ฝีมืออันประณีต เน้นชิ้นงานที่มีคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการผลิต เริ่มตั้งแต่เตรียมเม็ดเงินบริสุทธิ์ และนำมาหลอมให้เม็ดเงินละลายเป็นน้ำเหลว แล้วจึงนำมาเทในร่างให้เป็นแท่งตามขนาดที่ต้องการ หลังจากนั้น นำแท่งเงินที่ได้จากการหลอมมาเรียดเป็นแผ่นตามขนาดที่ต้องการ นำมาติดชิ้นเพื่อแกะสลักลวดลาย เมื่อนำมาแกะสลักลวดลายเรียบร้อยแล้ว ก็นำมาขึ้นรูปประกอบตัวเรือน เมื่อขึ้นตัวเรือนเสร็จก็นำมาลงน้ำยาถม แล้วนำมาตั้งใบน้ำยาจันเห็นตัวลายขัดเงินขึ้นมา จึงนำเงินมาขัดเพื่อให้เห็นลายขัดเงินขึ้นมากขึ้น และนำชิ้นงานมาเพลลาลายเพื่อความสวยงามของชิ้นงาน ทำให้ชิ้นงานมีความงามมากขึ้น

ภาพที่ 2 เทคนิคและกรรมวิธีการผลิตเครื่องประดับຄมนคร

5.2 ລວດລາຍສຶກປະກາພແກ່ທະລຸງ

ກາຮືກໍາລັງລາຍສຶກປະກາພແກ່ທະລຸງ ໃຊ້ກ່ອບໃນກາຮືກໍາດ້ານວັດຖຸດິບສິ່ງເປັນສີຮຽມຫາຕີຂອງໜັງວິວ
ແລະຢັ້ມສີ ບຸກລິກລັກໝະນະຂອງສຶກປະກາພແກ່ທະລຸງ ແລະເທັນນິກຣມວິວີ

ກາພທີ 3 ກາພຮຸມຂອງລວດລາຍສຶກປະກາພແກ່ທະລຸງ ດ້ານວັດຖຸດິບ ສີຮຽມຫາຕີ
ແລະຢັ້ມສີບຸກລິກລັກໝະນະຂອງສຶກປະກາພແກ່ທະລຸງ

ກາພທີ 4 ເທັນນິກຣມວິວີເຮັມຕັ້ງແຕ່ກາຮືກໍາລັງ
ກາຮອກ ແລະກ່າວສ້າງກາພແກ່ທະລຸງ

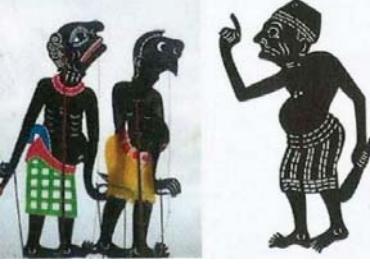
5.3 ກາຮປະຍົກຕຶກປະກາພແກ່ທະລຸງເພື່ອກາຮອກແບບ

ຈາກກາຮືກໍາ ຮູປແບບຂອງສຶກປະກາພແກ່ທະລຸງ ສາມາດສຸປະກາມເປັນເອກລັກໝົນ ຈຸດເດັ່ນ ທີ່ທຸກຄົນຈະຈຳໄດ້ ທັ້ງຄົນດູ
ເຮືອງຮາວຂອງໜັງທະລຸງ ແລະຜູ້ປະເທດລົດລົດທີ່ກາພແກ່ທະລຸງ ເພື່ອ ນຳມາອົກແບບເປັນເຄື່ອງປະຕັບຄົມນິກ ໂດຍ
ວິເຄາະທີ່ເປັນປະເຕີນ ດັ່ງນີ້ (1) ລວດລາຍ (2) ສີສັນ (3) ກາຮສື່ອຄວາມໝາຍ ຊື່ສາມາດ ແກ້ວກອກເປັນ 3 ແນວທາງ ໄດ້ແກ່

- 1) ພຽງ (Luxury) ມາຈັກບຸກລິກລັກໝະນະຂອງຖານີ້ ຕັ້ງພຣະ ຕ້ວນາງ ທີ່ຮູ້ເຈົ້າເມື່ອງ ແລະຮາວິນີ້ ເຈົ້າຍແລະເຈົ້າຫຼູງ
ເປັນຕົ້ນ

2. ตลก (Joke) มาจากลักษณะของตัวตกลในหนังตะลุง เช่น อ้ายเท่ง อ้ายหนูนุ้ย อ้ายทอง สะหม้อ พูนแก้ว ฯลฯ
3. หลากหลาย (Variety) มาจากลักษณะของศิลปะภาคแห่งหนังตะลุง ที่ใช้เพื่อประดับตกแต่ง เช่น พญาครุฑ ช้าง หนุมาน หงส์ มังกร ภาพใต้ท้องทะเล และ จินตนาการของช่างผู้ผลิต เป็นต้น

ตารางที่ 1 สรุปรูปแบบศิลปะภาคแห่งหนังตะลุง เพื่อการออกแบบเครื่องประดับถนนนคร

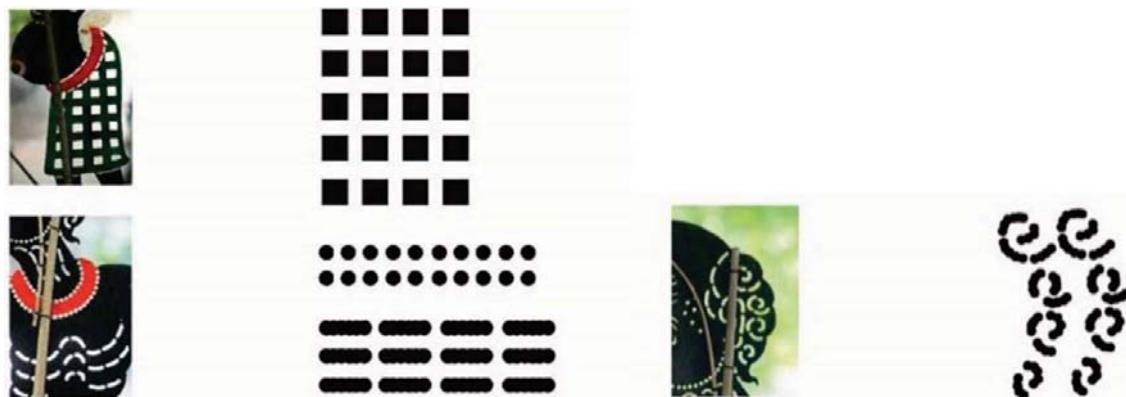
รูปแบบ	ลวดลาย	สีสัน	การสื่อความหมาย
	ถ่าย ตัวพระ ตัวนาง หรือเจ้าเมือง และราชินี เจ้าชาย และเจ้าหญิง	ธรรมชาติ เหลืองอ่อน เหลืองเข้ม เขียว แดง น้ำเงิน ชมพู ดำ	ธรรมชาติ เหลืองอ่อน เหลืองเข้ม เขียว แดง น้ำเงิน ชมพู ดำ
	ตัวตกล เช่น อ้ายเท่ง อ้ายหนูนุ้ย อ้ายทอง สะหม้อ พูนแก้ว ฯลฯ	ดำ 100 % ดำ 60-70% สีสัน 40-30% (เครื่องแต่งกาย เช่น ผ้าถุง โซรัง เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่อง ประดับ)	ตลก (Joke)
	ประดับตกแต่ง เช่น พญาครุฑ ช้าง หนุมาน หงส์ มังกร ภาพใต้ท้องทะเล ฯลฯ	ธรรมชาติ เหลืองอ่อน เหลืองเข้ม เขียว แดง น้ำเงิน ชมพู ดำ	ความหลากหลาย (Variety)

ຫລັງຈາກນັ້ນ ທໍາການຮອດດອງຄໍປະກອບຂອງລາວລາຍທີ່ໄດ້ມາທັງ 3 ບຸກລືກລັກຊະນະ ເປັນລາວລາຍກາຟິກ ເພື່ອນຳໄປປະຢູກຕໍ່
ໃຊ້ສໍາຫັບກາຮອກແບບເຄື່ອງປະຕັບຄົມນົມ ໄດ້ແກ່ ອົງຄໍປະກອບຂອງລາວລາຍທັງ 3 ບຸກລືກລັກຊະນະ

ໃຊ້ລັກຊະນະຂອງດອກປະຈຳຍາມ ຈຶ່ງເປັນແມ່ລາຍທີ່ສໍາຄັນຂອງລາຍໄທ ແລະສືສັນ ເຫັນ ເຫຼືອງ ເຂົ້າວ ແດ້ ເປັນຕົ້ນ ປະຕັບ
ປະຕາບນເຄື່ອງແຕ່ງກາຍຂອງຕົວພຣະ ຕ້າວາງ ມີຄວາມໝາຍສື່ອົງຄວາມຫຽວຫຮາ

ກາພທີ່ 5 ປະຢູກຕໍ່ລາວລາຍແບບຫຽວຫຮາ (Luxury)

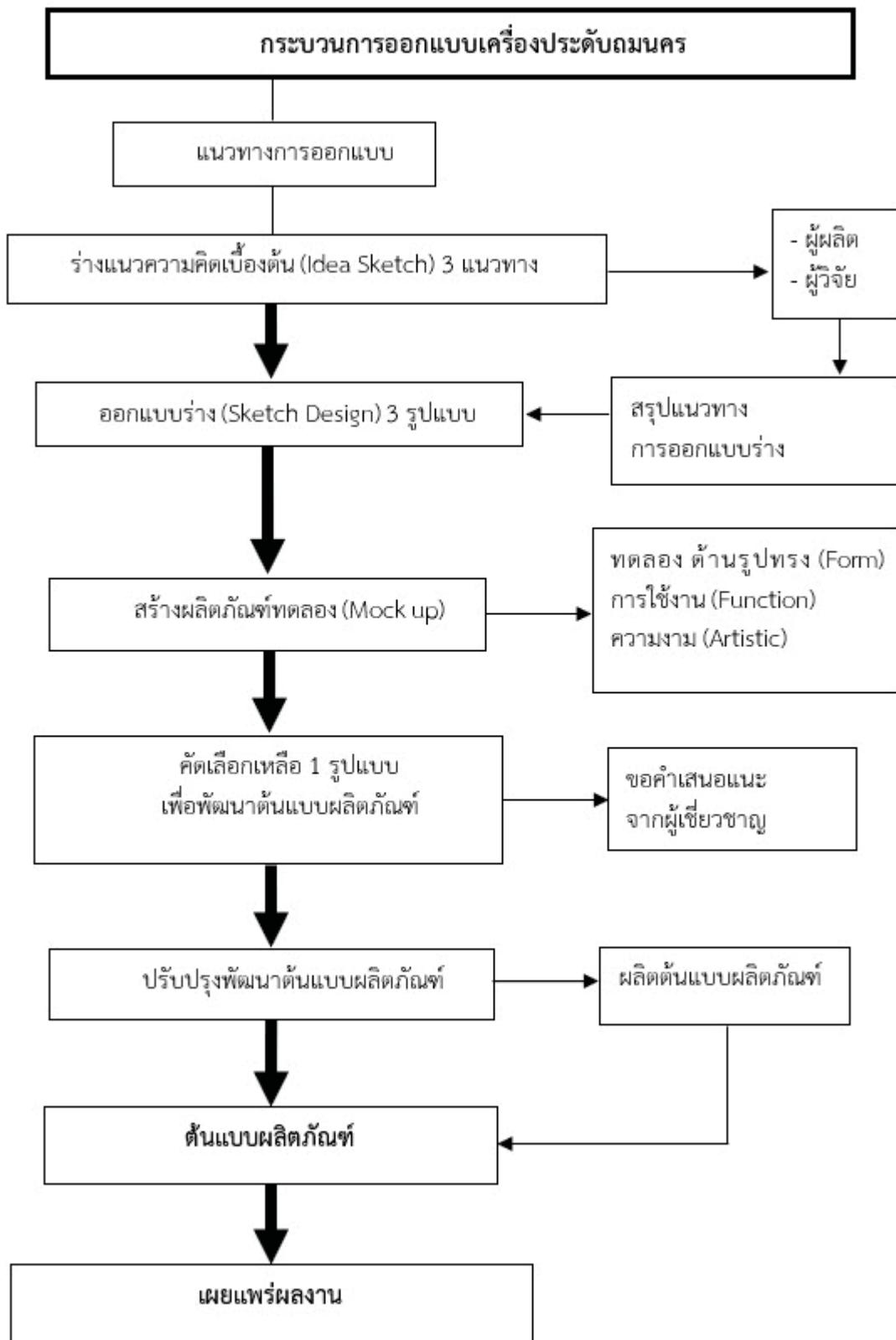
ໃຊ້ລັກຊະນະຂອງລາຍຝ້າຄຸງ ສື່ເໜ່ຍມັງຕຸຮັສ ລາວລາຍກາຮອກເຄົ້າໂຄຮງຮ່າງກາຍ ລາຍເສັ້ນໂຄ້ຳງອແລະຈຸດຂອງທຽງຜມ ມີຄວາມ
ໝາຍສື່ອົງຄວາມຕົກ

ກາພທີ່ 6 ປະຢູກຕໍ່ລາວລາຍແບບຕົກ (Joke)

ใช้ลักษณะของ ลวดลายการตอกลวดลายไทย และตามจินตนาการ ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติแล้วนำมาดัดแปลง มีความหมายสืบทอดความหลากหลาย

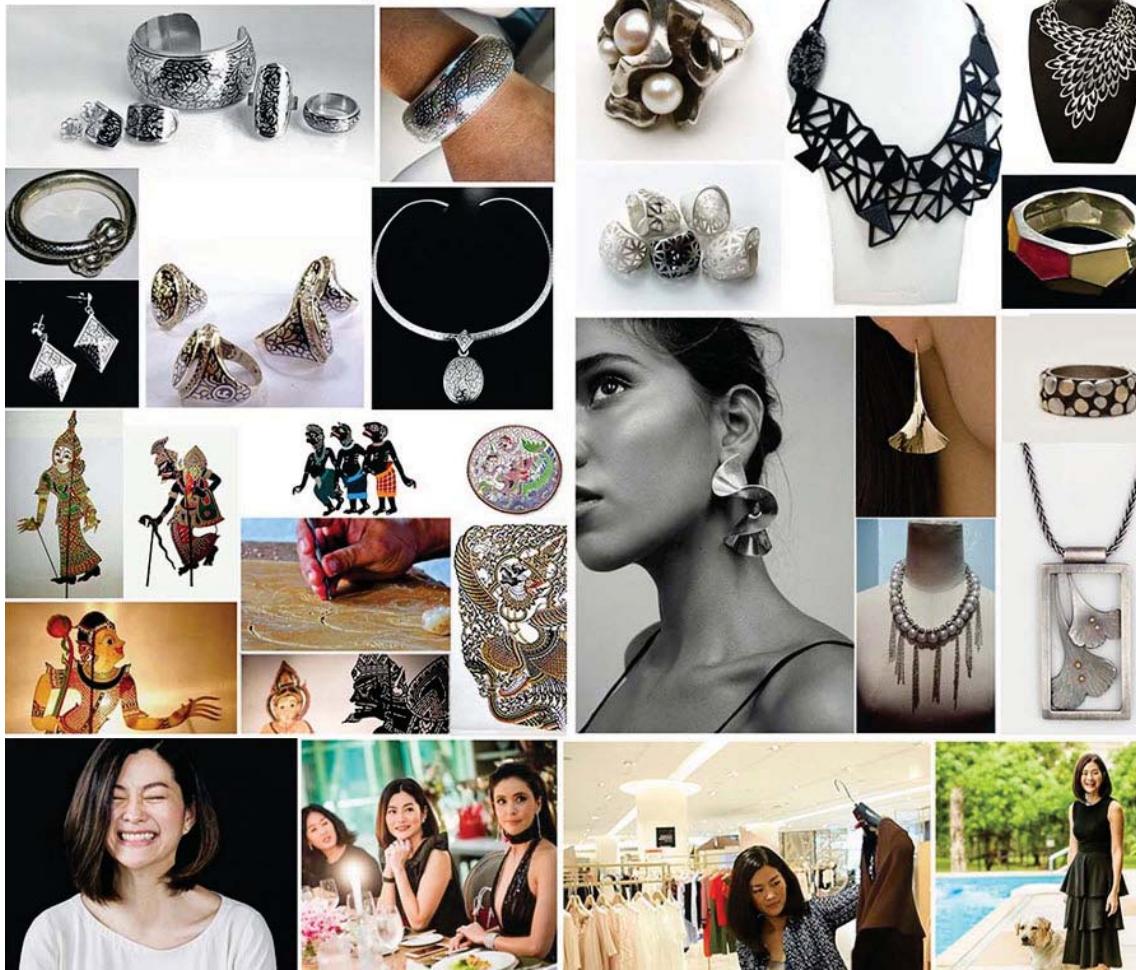
ภาพที่ 7 ประยุกต์ลวดลายแบบหลากหลาย (Variety)

ภาพที่ 8 แผนภาพกระบวนการออกแบบ

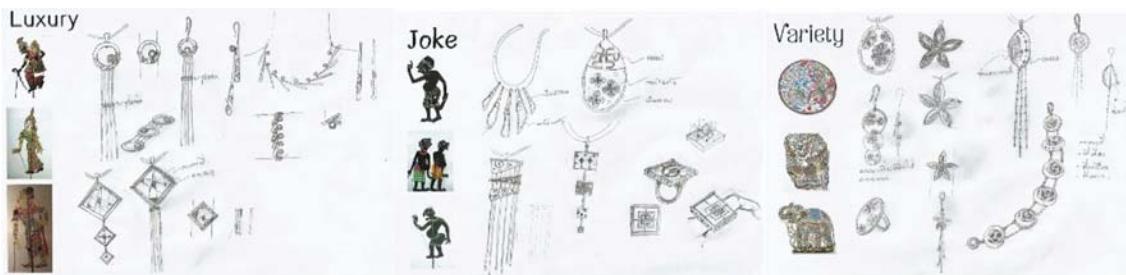
สรุปแนวทางการออกแบบเครื่องประดับมุนนค์ โดยประยุกต์ความคลายคิดประภากะหันงตะลุง ซึ่งเป็นหัวใจหลักปั้ททิงค์ คุณค่าของจังหวัดนครศรีธรรมราช นำเสนอเอกลักษณ์ จุดเด่น ที่ทุกคนจะจำได้ ทั้งคุณคุณค่าเรื่องราวของหันงตะลุง และผู้บริโภค ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญา แกะหันงตะลุง ได้แก่ ลดลาย สีสัน การสื่อความหมาย ของรูปแบบความหรูหรา (Luxury) จากบุคลิกลักษณะ ของฤษี ตัวพระ ตัวนาง หรือเจ้าเมือง และราชินี เจ้าชายและเจ้าหญิง เป็นต้น รูปแบบตัวตลก (Joke) จากลักษณะของตัว ตกลงในหันงตะลุง เช่น อ้ายเท่ง อ้ายหนูนุ่ย อ้ายทอง สะหม้อ พูนแก้ว ฯลฯ และความหลากหลาย (Variety) จากลักษณะ ของศิลปะภูมิปัญญา ที่ใช้เพื่อประดับตกแต่ง เช่น พญาครุฑ ช้าง หนุมาน แหส มังกร ภาคใต้ท้องทะเล และ จินตนาการของช่างผู้ผลิต เป็นต้น นำมาออกแบบเป็นเครื่องประดับมุนนค์ 1 ชุดเช็ท ประกอบด้วย จี้ กำไล ต่างหู แหวน ในรูปแบบที่ร่วมสมัย อันแสดงออกถึงความงามของผู้สวมใส่ สามารถใช้งานได้หลากหลายโอกาส และยังคงสะท้อนให้เห็นถึงที่มาของภูมิปัญญา เทคนิคควิธิการผลิต ของหัวใจหลักปั้ททิงค์ของประเทศอย่างชัดเจน

Mood & Inspiration

ภาพที่ 9 Mood & Inspiration Board

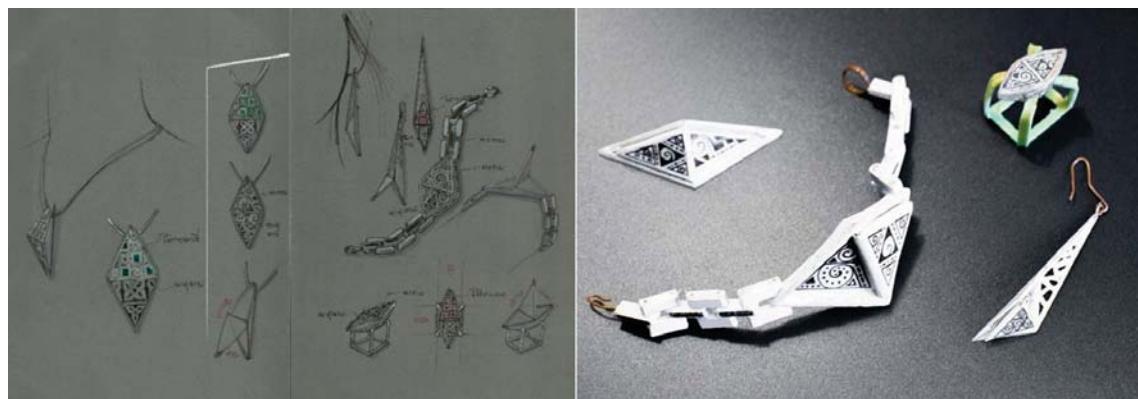
ร่างแนวความคิดเบื้องต้น (Sketch Idea) นำลดลาย สีสัน การสื่อความหมาย ของรูปแบบความหรูหรา (Luxury) รูปแบบตัวตลก (Joke) ความหลากหลาย (Variety) นำมาออกแบบเป็นเครื่องประดับมุนนค์ 1 ชุดเช็ท ประกอบด้วย จี้ กำไล ต่างหู แหวน โดยคำนึงถึงความงามและสะท้อนเอกลักษณ์ลดลาย ตลอดจนเทคนิคควิธิการผลิตที่สามารถทำได้ เพื่อเลือกแนวทางที่น่าสนใจในการพัฒนาแบบร่าง

ภาพที่ 10 ร่างแนวความคิดเบื้องต้น (Idea Sketch)

ออกแบบร่างและสร้างผลิตภัณฑ์ทดลอง (Sketch Design & Mock up) ทำการพัฒนารูปแบบให้ละเอียดมากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางที่ชัดเจนทั้ง 3 รูปแบบ/ชุดเชือก ดังนี้

ชุดที่ 1 ใช้ลวดลายความหรูหรา แทนด้วยรูประ justified หรือลายสีกลีบที่ตัดทอนมาจากเครื่องแต่งกายของตัวพระ ตัวนาง มีขนาดใหญ่เล็ก เพื่อสร้างความโดดเด่นของลวดลายตาม และสลับกับกระจากสี เพื่อเพิ่มความหรูหรามากขึ้น ส่วนลวดลาย จากตัวตอก ตัดทอนเป็นลายเส้นโค้งๆ และจุดของทรงผนังตัวตอก ใช้เทคนิคคมคำ และขยายสัดส่วนให้มีขนาดใหญ่เล็ก ให้ความรู้สึกสนุกสนาน จุดเด่นของเครื่องประดับชุนนี้ สามารถปรับเปลี่ยนอารมณ์ความรู้สึกทั้งสองด้วยวิธีการพับขึ้นลงได้ สลับให้เหมาะสมกับวาระโอกาสในการสวมใส่

ภาพที่ 11 ออกแบบร่างและผลิตภัณฑ์ทดลอง (Sketch Design & Mock up) ชุดที่ 1

ชุดที่ 2 ใช้ลวดลายความหรูหรา ของประจำยามหรือลายสีกลีบเป็นรูปทรงรวม แล้วแยกกลีบย่อยที่แสดงถึงความหรูหรา ด้วยสีสัน และวัสดุกระจากสี สลับกับลวดลายจากตัวตอก ตัดทอนเป็นลายเส้นโค้งๆ และจุดของทรงผนังตัวตอก ใช้เทคนิค คมคำ ให้ความรู้สึกสนุกสนาน จุดเด่นของเครื่องประดับชุนนี้ สามารถปรับเปลี่ยนอารมณ์ความรู้สึกของเครื่องประดับได้ ทุกชิ้น ด้วยวิธีการการบิด หมุน สลับให้เหมาะสมกับวาระโอกาสในการสวมใส่ ได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง

ภาพที่ 12 ออกแบบร่าง (Sketch Design) และ ผลิตภัณฑ์ทดลอง (Mock up) ชุดที่ 2

ชุดที่ 3 ใช้ลวดลายความหรูหรา ของรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว รูปกระจัง ออยู่ภายในรูปทรงรวมครึ่งวงกลมที่ทันสมัย แสดงถึงความหรูหราด้วยสีสัน และวัสดุกระเจ้าสี สลับด้านกับลวดลายจากตัวตกแต่งท่อนเป็นลายเส้นโค้งและจุดของทรงผม ตัวตก ใช้เทคนิคผสมดำเนียร์สัดส่วนให้มีขนาดใหญ่เล็ก ให้ความรู้สึกสนุกสนานจุดเด่นของเครื่องประดับชุดนี้ สามารถปรับเปลี่ยนอารมณ์ความรู้สึกของเครื่องประดับได้ ด้วยวิธีการการบิด หมุน และสลับให้เหมาะสมกับโอกาสในการสวมใส่ ได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง

ภาพที่ 13 ออกแบบร่าง (Sketch Design) และ ผลิตภัณฑ์ทดลอง (Mock up) ชุดที่ 3

การคัดเลือกแบบร่างและปรับปรุงพัฒนาด้านแบบผลิตภัณฑ์ กรอบแนวคิดสำหรับการคัดเลือกแบบร่าง และผลิตภัณฑ์ทดลอง (Mock up) ให้เหลือ 1 รูปแบบ เพื่อพัฒนาเป็นต้นแบบเครื่องประดับมัณฑร คือ การออกแบบ (Design) รูปแบบสวยงาม แปลกใหม่ และ การผลิต (Production) ผลิตได้จริง ใช้วัสดุได้เหมาะสม สรุปการคัดเลือกรูปแบบเครื่องประดับ มัณฑร จากผู้เชี่ยวชาญเป็นชุดที่ 2 และมีคำแนะนำเพื่อปรับปรุงพัฒนา สรุปได้ดังนี้

1) ด้านการออกแบบ (Design)

1.1) รูปทรงสามารถเอื้อให้ผู้สวมใส่สัมภาระเทินตึงรายละเอียดของลวดลาย และแสงเงา อันแสดงออกถึงคุณลักษณะของศิลปะภาพแกะหนังตะลุงได้

1.2) ลักษณะของกลไก หรือข้อต่อในส่วนของเครื่องประดับ สร้างความรู้สึกเคลื่อนไหว สามารถถอดล็อกได้ถึง การแสดงออกของตัวละครหนังตะลุง

1.3) รูปแบบเรียบง่าย หรูหร่าสื่อถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นและหัตถศิลป์ทั้ง 2 ประเภท ได้เป็นอย่างดี สามารถสื่อสาร อารมณ์หรูหราและตอกได้ชัดเจนด้วยการสลับหน้าหลัง นำมาพัฒนาเป็นแบบที่สมสู่เดี๋ยวๆ หลากหลายและโอกาส ตลอดจน สามารถนำรูปแบบมาพัฒนาเป็นแบบเครื่องประดับผู้ชายได้ด้วย

2) ด้านการผลิต (Production)

2.1) การผลิตเหมาะสม สร้างสรรค์จากวัสดุเดิมร้อยละ 90 และเสริมด้วยวัสดุอื่นที่แตกต่างสร้างความแปลกใหม่ สอดคล้องกับแนวความคิด

2.2) ปรับความหนาของหัวแหวน หรือกำไลและตัวเรือนให้บางเพื่อความสะดวกในการสวมใส่ และการใช้งานจริง เช่น การหยิบจับ เป็นต้น และปรับก้านของกำไลให้เรียว โดยเพิ่มรายละเอียดลายฉลุให้สอดคล้องกับส่วนหัว สามารถปรับ ลดได้ ให้เหมาะสมกับการสวมใส่ของผู้ชาย

สุดท้ายนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับรูปแบบสุดท้าย ก่อนเข้าสู่กระบวนการผลิตต้นแบบจริง

ภาพที่ 14 รูปแบบสุดท้าย ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3) ผลงานต้นแบบผลิตภัณฑ์

ชุดเครื่องประดับคอมเงินคร ประกอบด้วย กำไล จี้ ต่างหู แหวน ประยุกต์มาจากศิลปะภาคเหนียงตะลุง แบ่งเป็น 2 ด้าน 2 อารมณ์และความรู้สึก มีแรงบันดาลใจจาก 1) ลวดลายและสีสันของเครื่องแต่งกายตัวพระตัวนาง ใช้กระজกสี เป็นวัสดุประดับตกแต่ง สื่อถึงความหรูหรา 2) ลวดลายสีสันโถงของทรงผมตัวตลก ใช้คอมสีดำสื่อถึงความตลก สามารถ ปรับเปลี่ยนรูปแบบในการใช้งาน โดยการบิด หมุน เพื่อปรับเปลี่ยนอารมณ์ความรู้สึกและโอกาสในการสวมใส่ ให้เป็นความ หรูหราหรืออารมณ์ดี เนกเช่น การดูหนังตะลุงที่มีหลากหลายอารมณ์ซึ่งคนดูรับรู้และติดตามดูหนังตะลุงไปจนจบการแสดง

ภาพที่ 15 กำไล

ภาพที่ 16 จี้

ภาพที่ 17 ต่างหู

ภาพที่ 18 แหวน

ภาพที่ 19 ชุดเครื่องประดับมนนคธ

6. ស្តីពូលនៃការប្រាក់ប្រាក់

เครื่องประดับมุนค์ในจังหวัดศรีธรรมราช เป็นที่รู้จักกันในฐานะศิลปหัตถกรรมชั้นสูงที่เก่าแก่ สืบสานมาต่อเนื่องมาหลายร้อยปี ผสมผสานความงามที่เรียบง่ายและสง่างามอย่างลงตัว ลักษณะของเครื่องประดับมุนค์ในจังหวัดศรีธรรมราช มีลักษณะที่แตกต่างจากเครื่องประดับในพื้นที่อื่นๆ ด้วยการใช้วัสดุที่หลากหลาย เช่น เหล็ก ทองคำ เงิน และพลอยต่างๆ ที่นำมาตกแต่งอย่างประณีต ลักษณะที่สำคัญที่สุดคือ การใช้ลักษณะทาง了几何形 (Geometric Form) อย่างเช่น วงกลม รูปสี่เหลี่ยม รูปสามเหลี่ยม หรือรูปห้าเหลี่ยม เป็นโครงสร้างหลักของเครื่องประดับ ซึ่งทำให้เครื่องประดับมุนค์มีความสวยงามและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ลักษณะของการตกแต่งจะเน้นความเรียบง่ายและสง่างาม โดยใช้เทคนิคการขัดเงา ลากเส้น หรือขัดลาย ทำให้เครื่องประดับมุนค์ดูมีมิติและน่าสนใจมากขึ้น สำหรับวัสดุที่ใช้ในการผลิตเครื่องประดับมุนค์ในจังหวัดศรีธรรมราช พบว่ามีทั้งโลหะ เช่น เหล็ก ทองคำ เงิน และเงินแท้ รวมถึงไม้ เช่น ไม้สัก ไม้ไผ่ ไม้สน ไม้บalsa และไม้สัก ฯลฯ ที่นำมาทำเป็นโครงสร้างและประดับตกแต่ง ลักษณะของเครื่องประดับมุนค์ในจังหวัดศรีธรรมราช มีลักษณะที่หลากหลาย เช่น วงกลม รูปสี่เหลี่ยม รูปสามเหลี่ยม หรือรูปห้าเหลี่ยม เป็นต้น ลักษณะที่สำคัญคือ การใช้ลักษณะทาง了几何形 (Geometric Form) อย่างเช่น วงกลม รูปสี่เหลี่ยม รูปสามเหลี่ยม หรือรูปห้าเหลี่ยม เป็นโครงสร้างหลักของเครื่องประดับ ซึ่งทำให้เครื่องประดับมุนค์มีความสวยงามและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ลักษณะของการตกแต่งจะเน้นความเรียบง่ายและสง่างาม โดยใช้เทคนิคการขัดเงา ลากเส้น หรือขัดลาย ทำให้เครื่องประดับมุนค์ดูมีมิติและน่าสนใจมากขึ้น สำหรับวัสดุที่ใช้ในการผลิตเครื่องประดับมุนค์ในจังหวัดศรีธรรมราช พบว่ามีทั้งโลหะ เช่น เหล็ก ทองคำ เงิน และเงินแท้ รวมถึงไม้ เช่น ไม้สัก ไม้ไผ่ ไม้สน ไม้บalsa และไม้สัก ฯลฯ ที่นำมาทำเป็นโครงสร้างและประดับตกแต่ง

หลวงลายศิลปะภาพแกะหนังตะลุง การศึกษาด้านวัตถุดิบชี้เป็นสีธรรมชาติดของหนังวัวและย้อมสี ถ่ายทอดสีจะเป็นตัวพระ ตัวนาง หมูมาน เป็นต้น ส่วนหลวงลายตัวตอก ส่วนใหญ่จะระบายนร่างกายเป็นสีดำ และมีสีของเครื่องแต่งกาย หรือเครื่องประดับ ส่วนบุคคลก็จะมีของศิลปะภาพแกะหนังตะลุง มีการสร้างตามตัวละครรูปหนังตะลุง วรรณคดีไทย และการสร้างสรรค์ตามจินตนาการของช่างผู้ผลิตที่เข้ากับบุคคลมาย สอดคล้องกับประเสริฐ ศิลรัตน, (2538: 24) กล่าวไว้เกี่ยวกับการออกแบบหลวงลายว่า เป็นกระบวนการทางพุทธกรรมนับตั้งแต่การวางแผน เลือกวัสดุ วิธีการ เพื่อถ่ายทอดและสร้างสรรค์ให้ได้รูปแบบใหม่ๆ ตามที่ต้องการ ส่วนเทคนิคกรรมวิธี เริ่มตั้งแต่การเตรียมหนัง ร่างภาพ แกะฉลุ ลงสี และลงน้ำมันซักเงา จนเสร็จเป็นชิ้นงานศิลปะภาพแกะหนังตะลุงในที่สุด เพราะศิลปะภาพแกะหนังตะลุงเป็นการจัดระบบความคิดผ่านกระบวนการสร้างสรรค์เป็นหลวงลาย โดยอาศัยองค์ประกอบของการออกแบบประยุกต์ให้เข้ากับวัสดุ เทคนิค วิธีการและรูปแบบของงานที่จะออกแบบอย่างมีชั้นเชิง (อ้อยพิพัฒ พลศรี, 2545: 2)

การประยุกต์ศิลปะภาพแก้หนังตะลุงเพื่อการออกแบบ เอกลักษณ์ จุดเด่น ที่ทุกคนจะจำได้ ทั้งคนดูเรื่องราวของหนังตะลุง และผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ภาพแก้หนังตะลุง เพื่อนำมาออกแบบเป็นเครื่องประดับถนนครอ โดยวิเคราะห์เป็นประเด็นดังนี้ 1) ลวดลาย 2) สีสัน 3) การสื่อความหมาย สามารถ แยกออกเป็น 3 แนวทาง ได้แก่ หรูหรา มาจากบุคลิกลักษณะของถุษี ตัวพระ ตัววนาง หรือเจ้าเมือง และราชินี เจ้าชายและเจ้าหญิง เป็นต้น ตลาด มาจากลักษณะของตัวตลกในหนังตะลุง เช่น อ้ายเท่ง อ้ายหนูนัย อ้ายทอง สะหม้อ พูนแก้ว ฯลฯ และความหลากหลาย มาจากลักษณะของศิลปะภาพแก้หนังตะลุงที่ใช้เพื่อประดับตกแต่ง เช่น พญาครุฑ ช้าง หนุมาน หงส์ มังกร ภาคใต้ห้องทะเล และจินตนาการของช่างผู้ผลิต ซึ่งตรงกับเมืองร วิศุภากัญจน์ (2542: 2) กล่าวถึงการประยุกต์ใช้ลวดลายไว้ร่วมกับคิด วางแผน สร้างสรรค์สิ่งที่มีอยู่แล้วนำ มาปรับปรุง ดัดแปลง หรือสร้างใหม่โดยใช้วิธีการต่างๆ ทำให้เกิดความงาม เพื่อการประดิษฐ์ตกแต่งให้เหมาะสมกับประโยชน์ ใช้สอย

กระบวนการออกแบบ แนวทางการออกแบบเครื่องประดับมุนค์ โดยประยุกต์ลวดลายศิลปะภาพแกะหัวงะหงะ ของรูปแบบความหรูหรา ตัวตกล และความหลากหลาย มีการร่างแนวความคิดเบื้องต้น จาก 3 แนวทางนี้ โดยนำแต่ละแนวทาง มาออกแบบร่าง ได้ทั้งหมด 3 ชุดเช็ช แต่ละชุดเช็ช ประกอบด้วย จี้ กำไล ต่างหู แหวน พร้อมกับสร้างผลิตภัณฑ์ทดลอง เพื่อทดลองด้านรูปทรง การใช้งาน และความงาม ประกอบการพิจารณาคัดเลือกเหลือ 1 ชุดเช็ช โดยขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาต้นแบบ ในการคัดเลือกแบบใช้กรอบแนวคิดของนภกมล อะนะ และ เกษมรัสมี วิวิตรกุลเกزم, (2554: 94-95) กล่าวถึงการออกแบบ และการผลิต ว่าเป็นพื้นฐานที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ด้านคุณค่าสำคัญ 3 ประการ คือ คุณค่าด้านความงาม (Artistic Value) นักวิจัยสามารถใช้หลักการทางการออกแบบเครื่องประดับมุนค์ เพื่อสร้างคุณค่าความงามได้ ดังนี้ 1) ขนาดและสัดส่วน ที่เหมาะสมกับประเภทของเครื่องประดับ เหมาะสมกับการใช้งาน ของผู้สวมใส่ 2) รูปทรง รูปทรง สร้างความแตกต่างและแนวคิดในการออกแบบอย่างชัดเจน มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว 3) โครงสร้าง ความแข็งแรง ของเครื่องประดับมุนค์ สอดคล้องกับรูปแบบที่ออกแบบ 4) สีสัน ของวัสดุเดิมคือสีของเนื้อเงิน หรือการผสมผสานระหว่างวัสดุ 5) ลวดลาย เกิดขึ้นมาจากพื้นผิวของวัสดุ หรือการสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ คุณค่าด้านสุนทรียภาพ (Aesthetic Value) เป็นคุณค่าทางอารมณ์ความรู้สึกของเครื่องประดับมุนค์ และ ประโยชน์ใช้สอย (Function Value) เป็นการแสดงออกด้วยการใช้งานได้ง่าย สะดวก คงทน เหมาะสมกับราคา มีประโยชน์มากกว่าหนึ่งประโยชน์ สอดคล้องกับวรรณรัตน์ อินทร์อ้อ (2536: 33) กล่าวถึงการเลือกวัสดุมาใช้ทำเครื่องประดับ เพาะเครื่องประดับมุนค์ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ใช้สอยโดยตรงด้านความสวยงามและความสุขทางใจให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ ผู้สวมใส่ การผลิตเครื่องประดับมุนค์ เป็นการสร้างสรรค์จากวัสดุเดิมคือเงินแท้ 90% โดยใช้กรรมวิธีการผลิตทั้งแบบเดิม (ถมดำ) และการผสมผสานระหว่างวัสดุต่างชนิด (grade A) เป็นการเพิ่มอย่างแนวความคิดภูมิปัญญาของหัตถศิลป์ทั้ง 2 ประเภท เข้าด้วยกัน วัฒนธรรม จุฬาวิภาค (2545: 73-74) ได้กล่าวถึงหลักการออกแบบเครื่องประดับโดยสรุปไว้ว่า ในการออกแบบด้วยจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมความมั่นใจในการสวมใส่ งานทุกชิ้นจึงต้องมีความโดดเด่นในตัวเองก่อนการออกแบบ ต้องทราบก่อนว่า เครื่องประดับชิ้นนี้ออกแบบเพื่อใคร จะทำให้ทราบถึงความต้องการในการใช้เครื่องประดับ เช่น เครื่องประดับมุนค์ชุดนี้ ใช้ลวดลายความหรูหรา ของประจำยามหรือลายสือลีบเป็นรูปทรงรวม แล้วแยกกันเป็นชิ้นๆ ที่แสดงถึงความหรูหราด้วยสีสัน และวัสดุกรุจะก่อให้เกิดความสวยงาม จุดเด่นของเครื่องประดับชุดนี้ สามารถปรับเปลี่ยนอารมณ์ความรู้สึกของเครื่องประดับได้ทุกชิ้น ด้วยวิธีการการบิด หมุน ลับกันและกัน ให้เหมาะสมกับวาระโอกาสในการสวมใส่ ได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดมากยิ่งขึ้น

7. กิจกรรมประภา

ขอบคุณหัตถศิลป์ทั้ง 2 ประเภท ที่ทรงคุณค่าในการอนุรักษ์ สืบสาน และต่อยอด ขอบคุณ ราชบูรณะ ครูช่างผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ที่ให้ข้อมูลในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี ขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ข้อมูลเพื่อปรับปรุง การออกแบบและพัฒนาเครื่องประดับมุนค์ ขอบคุณ สถาบันวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยลักษณ์ ที่อุดหนุนงบประมาณการวิจัย ขอบคุณทุกหน่วยงาน องค์กร และบุคลากรทุกฝ่าย ภูมิสินิพ มิตรสาหาย ที่ทำการสนับสนุนการวิจัยนี้ ศุดท้าย ขอบคุณครอบครัวสุขสากย์ ภรรยา และลูกทั้งสองคน ที่เป็นกำลังใจและสนับสนุน ให้วิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

8. เอกสารอ้างอิง

- ททท.นครศรีธรรมราช. (2558). นครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- นภกมล ชานะ และ เกษมรัสมี วิวิตรกุลเกشم. (2554). รายงานการวิจัย นวัตกรรมการสร้างสรรค์เครื่องประดับเงิน เมืองนคร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อการอนุรักษ์ เผยแพร่ และพัฒนาเพื่อเพิ่มนูลค่าให้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น และอุตสาหกรรมเครื่องประดับของไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- แน่น้อย ปัจจพรค. (2534). เครื่องเงินในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: เงิร์มย.
- ประเสริฐ ศิลรัตน. (2538). การออกแบบลวดลาย. กรุงเทพฯ: โอดี้ยนสโตร์.
- ประเวศ วงศ์. (2536). การศึกษาชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น: ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พринติ้งแอนด์พลับลิชซิ่ง.
- ยงยุทธ์ พันแปรจิตร. (2554). การศึกษาและพัฒนาเครื่องถักจักรน้ำตกสู่มาตรฐานสากล ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์.
- เรวัต สุขสิกาณจน์ และคณะ. (2552). รายงานการวิจัย การพัฒนาฐานแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมหนังตะลุงโดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา ชุมชนสร้างสรรค์หัตถกรรมภาพแกะหนังตะลุง ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช:มหาวิทยาลัยลักษณ์.
- วรรณรัตน์ อินทร์อ่า. (2536). ศิลปะเครื่องประดับ. กรุงเทพฯ: โอดี้ยนสโตร์.
- วัฒนา จุฑาวิภาต. (2535). ศิลปหัตถกรรมของช่างทองเมืองเพชร: ความเป็นมาและสภาพปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พrinติ้งกรุ๊ฟ.
- วัฒนา จุฑาวิภาต. (2545). การออกแบบเครื่องประดับ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนา จุฑาวิภาต. (2553). รายงานการวิจัย ศิลปหัตถกรรม เครื่องเงินเมืองนครศรีธรรมราช เครื่องเงินเมืองสุรินทร์ และเครื่องเงินเมืองเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- อ้อยทิพย์ พลศรี. (2545). การออกแบบลวดลาย. กรุงเทพฯ: โอดี้ยนสโตร์.
- เออมอร วิศุภากาญจน์. (2542). การออกแบบลวดลาย. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.